

Den første tiden

Det opprinnelige Radiumhospitalet fra 1932.

Sentrallaboratoriet hadde sine spede røtter i et lite laboratorium i den eldste delen av sykehuset. Laboratoriesykepleiere utførte datidens enkle blodanalyser.

I 1951 ble det ansatt en overlege som leder av Klinisk laboratorium som det het den gangen. Dette var en kombinert stilling mellom laboratorietjeneste og kreftforskning. Sykehuset satset allerede den gang sterkt på kreftforskning. Tilsetningen representerte uansett en betydelig faglig opprustning av faget og laboratoriet.

Her ble det etter hvert også tatt i bruk radioaktive isotoper, både i forskning og diagnostikk. Senere ble disse isotopene tatt ut av laboratoriets ansvar og det ble opprettet en egen nukleærmedisinsk avdeling.

Akademisk opprusting

Sykehuslaboratorium 1964

Den første forskningsstillingen ble opprettet i 1952. Det var en stipendiat som arbeidet her i flere år og tok sin doktorgrad på bakgrunn av sitt arbeid ved laboratoriet. I 1956 ble stipendiatstillingen omgjort til fast stilling som avdelingslege. Det var viktig for laboratoriet å ha en velkvalifisert lege tilsatt på fulltid. En godt kvalifisert leder var – og er fremdeles - en nødvendig forutsetning for videre utvikling både faglig og akademisk. Forskning, drift og kvalitet vil alltid henge sammen i et hele. Denne legestillingen ble senere omdøpt til assisterende overlege og deretter til overlege. I dag ville tittelen ha vært ytterligere oppjustert til avdelingsoverlege.

Sentrallaboratoriet **Utvidelse 1**

Laboratorium 1962

I 1956 ble sykehuset utvidet vesentlig med en ny blokk. Også denne gang var det innsamlede midler som finansierte både bygg og utstyr. Her fikk Klinisk laboratorium store lokaler etter den tids målestokk, hele 260 m². Dette ga mulighet til ytterligere utvidelser av driften og mer plasskrevende utstyr.

Utvidelsen inkluderte også en liten blodbank som var nødvendig etter at den kirurgiske aktiviteten etter hvert tok seg opp på sykehuset. Blodproduktene ble levert fra Røde Kors og Rikshospitalets blodbank.

Sentrallaboratoriet Utvidelse 2

1957

Isotoplaboratoriet (nåværende nukleærmedisinsk avdeling) ble i 1956 etterlatt i det gamle sykehuset da laboratoriet flyttet over i den nye fløyen. Formelt var Klinisk laboratorium, Isotoplaboratoriet og Biokjemisk laboratorium ved Forskningsinstituttet en enhet med felles ledelse. Lederen for enheten (Alexander Pihl) hadde helt siden sin tidlige stipendiattid i 1950-årene drevet mye forskning ved siden av den faglige og administrative ledelsen. Han ble professor i 1963 hvilket bidro til at også det kliniske laboratoriet fikk en heving av faget.

Ny fløy med laboratoriet i 1. etg. (til venstre i bildet)

Enda en ny fløy i 1977 (helt til venstre i bildet) med formidabel utvidelse av aktiviteten

Helt fra oppstarten hadde private innsamlinger vært grunnlaget for hospitalets drift og nybygg. I 1970-årene overtok imidlertid staten det økonomiske ansvaret for driften av sykehuset. Da åpnet det seg økonomiske muligheter for ytterligere utvidelser av sykehuset generelt og laboratoriet spesielt. Det kliniske laboratoriet fikk i 1977 en formidabel utvidelse til 2.000 m². Ved innflyttingen ble Klinisk laboratorium formelt oppgradert til egen avdeling og byttet navn til Sentrallaboratoriet. Dette navnet ble valgt fordi virksomheten nå skulle omfatte både mikrobiologi, klinisk kjemi (nå Medisinsk biokjemi) og transfusjonsmedisin. I en periode hadde man også en seksjon for klinisk farmakologi men den ble senere flyttet til Rikshospitalet.

Sentrallaboratoriet **De ansatte**

Illustrasjonsfoto fra OUS

Laboratoriet har i alle år hatt en stabil stab av dyktige ansatte som dekker alle fagområdene og som uten problemer har tatt i bruk ny analyseteknologi og nye datasystemer. Helt siden 1956 har laboratoriet hatt utdanningsstillinger for leger i medisinsk biokjemi. Disse har levert spesialister til mange andre sykehus. Ved utvidelsen i 1977 ble det tilført noen få nye stillinger, bl.a. for å styrke forskning og utvikling ved laboratoriet.

Virksomheten har naturlig nok dreid seg mye om kreftrelaterte analyser. Det har vært et betydelig internasjonalt samarbeid i forbindelse med introduksjon av nye metoder innenfor kreftmarkører. Men forskningen, innsikten og utviklingen av analyseteknologien har også ført til nyttige analyser for mange andre fagområder enn bare kreftsykdom.

Illustrasjonsfoto OUS

På 2000 tallet gikk Sentrallaboratoriet inn i en fusjonsprosess med avdeling for medisinsk biokjemi ved Rikshospitalet. Denne fusjonen ble vellykket fordi man kom fram til en fornuftig fordeling av analyser med stordriftsfordeler. Senere ble dette samarbeidet ytterligere utvidet da Ullevål og Aker også ble fusjonert inn og dermed etablerte Oslo universitetssykehus. Mengden analyser har hvert år økt på fordi hver pasient stadig utredes mer grundig. Dette gjelder både før, under og etter kreftbehandling. Analysemengden er blitt så stor at dette ikke lenger kan gjøres manuelt men utføres av helautomatiske systemer der roboter og analysemaskiner samarbeider. Menneskene er like viktige som før men nå mer som kontrollører som sikrer kvaliteten og at systemene fungerer.

Sentrallaboratoriet

Ny kunnskap - stadige nyoppdagelser i laboratoriefaget

